

ВИКЛАДАЧ ВИЩОЇ ШКОЛИ У ФОРМУВАННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ І ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ

Велит І.А. к.т.н., доцент
Полтавська державна аграрна академія
Velit_Ira@ukr.net

Викладач вищої школи в сучасних умовах є транслятором науково-культурного й професійного досвіду, який має бути засвоєний студентом.

Освіта передбачає концентрування навчального процесу не тільки на навчальній дисципліні, а на особистості студента, його професійному становленні, духовній культурі. Для цього сам викладач має бути особистістю високого рівня. Професійна діяльність викладача вимагає наявності певних особистих якостей, соціально-психологічних рис і педагогічних здібностей. Взаємодія студента і викладача має будуватись на основі діалогу, що забезпечує стосунки, які ґрунтуються на рівності позицій, повазі та довірі до студента, як свого партнера [1].

Сучасний викладач повинний володіти сильною потребою в діяльності, творчості, а також відповідальністю, справедливістю [2]. Професійна діяльність викладача вищої школи вимагає наявності певних особистісних якостей, соціально-психологічних рис і властивостей, які прямо, чи опосередковано пов'язані із психолого-педагогічною культурою. Викладач повинен мати: широкий світогляд, принциповість і стійкість переконань; громадянську активність та цілеспрямованість; національну свідомість, патріотизм і толерантність щодо інших народів і культур; гуманізм і соціальний оптимізм. Однією невід'ємною складовою характеристики викладача є рівень педагогічної культури. Морально-педагогічні якості: моральну зрілість, справедливість і об'єктивність; високий рівень загальної і власне психологічної культури, педагогічне спрямування наукової ерудиції; особистісно-орієнтовані взаємини з людьми, комунікабельність; акуратність і охайність; чесність, дисциплінованість і вимогливість. Педагогічні якості: науково-педагогічну творчість, працездатність; психологічну й педагогічну спостережливість, уяву і інтуїцію; педагогічних такт. Індивідуально-психологічні особливості: інтерес до студентів

і потреба в педагогічній діяльності з ними; високу інтелектуально-пізнавальну зацікавленість і допитливість; емоційну стійкість, витримку й самовладання; саморегуляцію, самостійність у вирішенні важливих завдань. Однією невід'ємною складовою характеристики викладача є рівень педагогічної культури. Психолого-педагогічні здібності: адекватне сприйняття студента і безумовне прийняття його як особистості; проектування цілей навчання і прогнозування шляхів професійного становлення майбутнього спеціаліста; конструювання методичних підходів і здатність передбачати можливі результати; духовно-виховний вплив на академічну групу і особистість студента.

Завдяки цим якостям та стремлінню викладач прагне бути високим професіоналом, реалізувати свій багатогранний науковий і творчий потенціал. Не менш важливим компонентом у діяльності викладача є його інформаційна культура. Викладач мусить ефективно використовувати нові технології та джерела інформації, що сприятиме більш продуктивному засвоєнню нових знань та умінь у системі подальшого розвитку інформатизації суспільства.

Педагогічна культура є частиною загальнолюдської культури, в якій з найбільшою повнотою відображена духовна освіта і виховання.

Роль викладача вищої школи має соціальне значення і займає одне з центральних місць у формуванні національної свідомості і духовної культури українського суспільства. Сьогодні сучасне суспільство потребує всебічно розвинених, соціально активних особистостей, які мають фундаментальну наукову освіту, багату внутрішню і духовну культуру. Діяльність педагога відповідно має бути різнобічна, гуманна і змістовна та потребує ґрунтовної підготовки.

Література:

1. Мороз О. Г., Падалка О. С., Юрченко В. І. Педагогіка і психологія вищої школи: Навчальний посібник/. О. Г. Мороз. - К.:НПУ, 2003.-267 с.

2. Калошин В. Ф. Самоактуалізація викладача // В. Ф. Калошин. Практична психологія та соціальна робота -2000.-№1. С.7-9